

Zgodnja DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi pol, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četert leta 1 gld. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gld., za četert leta 1 gl; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXIX.

V Ljubljani 4. svečana 1876.

List 5.

Pogovori.

IV.

Vidna Cerkev. Kaj je misliti o tako imenovanih „poštenjakih“?

(Konec tega oddelka.)

V. Prav dobro si jih narisal. Sedé pogosto osmukani pri mizah, pri vinu in si roke manejo, kadar svojo modrost prodajajo. Ali mi veš še kaj povedati o takih „poštenjakih“?

O. Prav veliko. Svoje dni so imenovali „poštenjake“ tiste, ki so si zares prizadevali dolžnosti do Boga, bližnjega in samih sebe zvesto spolnovati. Takrat so zunanjo službo Božjo kakor tudi notranjo ljubezen do Boga in človeštva šteli med dolžnosti. Takrat so ljudje tudi zaničevali „hinavšino“, „vraže“ in „fanatizem“: toda te imena so čisto drugim rečem prilastovali, kakor pa zdaj. Današnjim modrijanom so vražniki in farizeji tisti, kateri vere zavergli niso in se ne bojé tudi očitno jo skazovati ter spoznavati, da Cerkev Jezusova ni le duhovna, skrita pod polovnjakom, temuč da je očitna, ki se mora tudi po zunanjem skazovati. Bog je čisti Duh in se mora po duhovno čistiti, to je res; toda mi, ki moramo Boga čistiti, in djanja, s katerimi ga čistimo, niso zgolj duhovne lastnije. Zgolj čisti duhovi utegnejo imeti zgolj duhovno čiščenje Božje; naše čiščenje, naša služba Božja pa se mora tudi po zunanje skazovati, ker smo nekaj duhovne in nekaj telesne bitja, to je, oboje skupaj. Naj se le uzame telesnemu človeku vse telesno, vse zunanje v veri preč: kmali potem bo tudi v njegovem srcu zamerila vsa vera. Kjer se zunaj nič ne razodeva, tudi znotraj nič ni, — če peč ni gorka, je znamenje, da v nji ognja ni. Tudi uni „poštenjaki“ so brez ognja ljubezni Božje v srcu, zato ne čutijo nobene potrebe, da bi Boga z drugimi verniki očitno molili, čistili, hvalili, pa zapovedi pritergovanja spolnovali po zgledu Jezusa, apostelnov in vernikov vsih časov.

V. To je očitna reč in mislim, da noben pameten ne dvomi nad tem, kar si skazoval. Slišal sem pa tudi take, ki pravijo: Bogu je vse eno, naj ga molim v judovski shodnici po judovski, ali v mohamedanski mošiji po turško, ali na Kapitolu po pagansko, ali v keršanskem molišu po keršansko, ali pa doma in v svojem srcu.

O. No, to so pravi „poštenjaki“ — to! Tedaj vse eno je? Toda v judovski shodnici Kristusa paujejo; v turški mošiji tajé, da je On Bog; na Kapitolu se Perun-u (Jovu) maliku daruje.

„Vse eno?“ — Toda judje prosijo in pričakujejo

še odrešenika; turki imajo za odrešenika vélikega sleparja; pogani pa po njem ne prašajo.

Kdo je tako berláv ter misli, da neakončno resničnemu in svetemu Bogu je pri toliki zmešnjavi vse eno? Vidiš tedaj, kako vertoglav modrijan je n. pr. Rusó, ki terdi, da vse si nasprotujoče vere so dobre pred Bogom! Kakošen bi mogel Bog biti, da bi mu bilo ravno tako ljubo, ako kdo z judi in turki Kristusa tají, kakor če ga s kristjani moli, da molčimo o nravi ter o ostudnem mohamedanskem mnogoženstvu in o keršanskem posvečenem zakonu; o derviškem plesu in o častiljivi katoliški Božji službi; o judovskem sovražljivem talmudu pa o katoliškem katekizmu z naj modrejšimi in naj ljubeznjivšimi nauki.

V. Prav vstregel si mi, ker si mi te reči tudi po skušnji in umu dokazal; vedil se bom v prihodnje bolje odrezati, kadar mi bo kak „poštenovič“ enacega kolena zopet ugovarjal. Rad bi pa v prid daljnega pogovora vedil, kako je prava Cerkev vidna, kako se dá spoznati?

O. Vidna je z zunanjimi znamenji in lastnjami, ktere so le samo in edino nji lastne. Te znamenja so tako očitne, da v naj gostejši temi in sredi černe noči zmót in raznih menitv vsak mora viditi in spoznati pravo Cerkev, ta svetilnik zveličanja, kdor ga le v resnici iše. O teh znamenjih bodeva prihodnjič pričela govoriti, in zanašam se, da se boš popolnoma prepričal, da te razločljive znamenja so edino le v pravi Kristusovi Cerkvi. Za danes pa naj te naslednji izgled podučí, kako je dolžnost v vidni Kristusovi Cerkvi tudi vidno Bogu služiti, ne pa se bahati, „pošten človek sem“, zraven tega pa le svojim počutkom streči, ali pa zaradi „kruha“ s sovražniki svoje sv. Cerkve potegniti.

Svedski kralj Gustav Adolf je imel hčer Kristino, ki je imela imenitne dušne zmožnosti in je bila posebno učena. Z 18 leti je prevzela vladanje; čez dvé leti pa se je odpovedala kroni, zlasti zato, ker se je bila prepričala, da je katoliška vera prava, kakor kraljica pa po ondodnih postavah ni smela od luteranske vere odstopiti. Zapustila je kraljestvo, se podala v Bruselj in tam je s polnim prepričanjem velikoserčno prestopila v pravo Kristusovo Cerkev. Bila je v Rimu od sv. Očeta birmana. Prišla je tudi v Pariz, in podala se je v svojih gospodarskih potrebah na Švedsko. Ali ker je bila katoličanka, so z njo sovražno delali. Da ni bila brez sv. maše ob nedeljah in praznikih, so jo spremili nekateri mašniki, ktere so bili pa takratni „bismarki“ čez mejo pregnali! Tolik strah ima zmota pred resnico. Še huje se ji je godilo pri drugem obiskani, ker še preden je prišla do Štokholma, ji je prederzni državni svét ukazal, da naj duhovne nazaj odpravi, sama pa luteranka postane, ali pa se verne. Stanovitna pa v sv. veri, se

je raji vernila, in živila je potem še 21 lét v Rimu, kjer je tudi umerla. — Koliko današnjih kristjanov osramotuje ta častitljiva kraljeva devica!

Zamorska deklica.

Izgled imenitne bogoljubnosti.

(Dalje.)

Milost je delala brez prenehanja v tem čistem srcu, in Jozefina ji je sledila čudno lepo. Bila je razumna in ponižna v djanji, stanovitna in voljna v terpljenji. Bolezen jo je tako rekoč obiskovala za boleznijo brez prenehanja. Kadar se je čutila nekaj bolji, je berž vzela v postelji sedé delo v roke. Vsako delo je bilo natančno in snažno. Razveseljevala se je pametno, primerno in nedolžno. Lahkomišljenega obnašanja ni mogla terpeti. Večkrat je zavernila svojo majhno tovaršico Marijo, ker se je preglasno smejala in preveč govorila. „Mirjam, ta'meli aj?“ „Marija, kaj počenjaš?“ je rekla z resnim glasom; „nikar se tako glasno ne smejaj, nikar preveč ne žlobodraj! Bolje je z Jezusom govoriti in se njegov katekizem učiti“.

Nikoli ni zavoljo bolezni opustila vsakdanjih pobožnih vaj, nič je ni zadrževalo, da bi jih ne bila z navadno gorečnostjo opravljala. Kaj spodbudno je bilo njeno pobožno in zbrano deržanje med molitvijo. V cerkvi je bila kakor nepremakljiva, da se je bilo čuditi. Komaj se je odločila sveti kraj zapustiti. Kadar se ji je reklo vstati, je vselej prosila: „Pusti me še malo pri Jezusu; tako rada sem tukaj“. Njenih pobožnih zdihljejev in duhovnih obhajil ni bilo skor ne konca ne kraja. Se se spominjam ginjivega majhnega dogodka pred njenim kerstom. Mala Amna je bila z nami v koru. Vidila je, kako sestre po versti gredó k obhajilnemu oknu, in vprašala je: „Zakaj hodijo sestre tje?“ — „Gredó Jezusa prejemati“, se ji je odgovorilo. Deklica je molčala. Pa komaj vidi drug dau sestre k sv. Obhajilu iti, kar tudi ona vstane, sklone roke ter se jim pridruži. Sestre so jo prašale, kam hoče. „Grem Jezusa prejet.“ „Ne, ne, sej še nisi keršena, ti še ne smeš Jezusa prejeti.“ „Potem pa saj kušniti, kušniti“, pravi dekle vse pobito. Se vé da, njena želja se ni mogla spolniti, bila je neutolažljiva. Toliko je že hrepnela po sv. kerstu. Keršena in poterjena z mazilom milosti, je imela še le neskončne želje po zedinjenji z Bogom. „Ljubi škof“, je klicala, kolikorkrat je prelata vidila, „če si moj oče in me imaš res rad, daj mi mojega Jezusa! Ne morem živeti brez Jezusa.“ „Ti si že vsa Jezusova, kaj hočeš še več? Za zdaj bodi zadovoljna.“ „Ne, ne, nisem zadovoljna, dokler nimam svojega Jezusa v srcu!“ Potem je stegnila majhne ročice in je klicala: „Ljubi škof, skaži mi vendar to usmiljenje in daj mi hitro mojega Jezusa!“ In solze so ji ustavile besedo. Kako bi bilo mogoče takim željam se ustavljati? Škof so jo natanko sprašali in našli, kolike zmožnosti ima in kako dobro je podučena. Določili so dan prvega sv. Obhajila na praznik Serca Jezusovega. Ta vesela novica je deklico skor iz uma spravila od veselja. Ni mogla nehati škofa hvaliti in jih prositi, da bi jo spovedali pred tem slovesnim dnevom.

„Kaj“, sem ji rekla, „kaj boš zmiraj mil. škofa nadlegovala za tvojo spoved?“ „Ne, samo pred sv. Obhajilom“, mi je odgovorila; „potem ne bom več klicala škofa in bom hodila zmiraj k tvojemu spovedniku.“ Jozefina je spolnila svojo besedo. Pervo sv. Obhajilo je obudilo v njenem srcu nenasitljivo hrepenenje po angeljskem Kruhu. Ker je zarad pogostih bolezin móгла

veči del biti v postelji, je bilo njeno naj večí terpljenje, ker ni mogla tako pogosto hoditi k sv. Obhajilo, kakor je njeno serce pozelelo. „O kako srečna si ti, Marija“, je rekla svoji tovaršici, „ker lahko tolikrat greš k sv. Obhajilu! Imej vender skerb, da boš to veliko milost dobro porabila“.

Kadar je bila nekoliko bolji, kar se je pa redkokrat zgodilo, in je zamogla z nami v koru iti k sv. Obhajilu, je bila vselej zgodaj zbudjena. Če uboga deklica po hudi noči večkrat ni mogla vstati, si je vendar vzela serčnost in kakor je mogla, se je približala mizi Gospodovi, kjer je potem Gospod, ki se v velikodušnosti ne dá preseči, njeno dušo navadno napolnil z obilno milostjo in srečo. Nič ni bilo ljubeznjivěga, kakor poslušati nedolžno deklico, ki je govorila o svoji veliki sreči: „To jutro“, je rekla, „me je hotel hudobni duh sv. Obhajila oropati; pa sem se pač varovala, da me ni odvernili. Zdaj mi je dobro. Jezus mi je pomagal; serce mi poskakuje od veselja! O, z Jezusom v srcu bom tako močna, tako močna! Kako srečna sem, da sem se premagala; ko bi ti vendar vidila veselje mojega serca! Hudobni duh se joka, pa Jezus se smeja. Pač, pa zmeraj bom ubogala svojega Jezusa“. Nenavadno veselje in gorečnost je kazala, posebno kadar so jo v postelji obhajali. Če je potem kdo v njeno sobo stopil, jo je navadno naletel v gorečih in preserčnih pogovorih z Bogom, s presveto Devico in svetniki. Razodevanja te nedolžne, čisto od Jezusa v last vzete duše, so imele nekaj tako vzvišenega, tako svetega; imela je le eno željo: terpeti ali umreti. (Dalje nasl.)

Iskrice Ignacijanske

za mesec svečan.

1. Bolnik naj vender le odjenja od natezanja zdravih, in naj bo zadovoljen z vdanjem svoje volje in s poterpežljivostjo, da ne bo z delom svojega šibkega telesa čisto zaterl. (S. Ign. pri Nolarc.)

Neizrečeno velike so želje bolnikov; neizrečeno velike dela sklepajo opravljati, berž ko bo bolezen odlegla. Pa motimo se v tem: imamo za gorečnost, kar je le počutnost; zakaj ne poželimo tolikanj po delu, kolikor uiti nadležni bolezni.

Kaj zaznamuješ Indijo kot polje svojih del? Tvoja (bolniška) postelja je tvoje bojišče in polje polno bogate žetve. Po mučeništvu hrepneti ti nikakor ni treba; sej tvoji mučivci, bolezni namreč, so ti pri roki, in bolniška postelja ti je ječa. Če to znaš rabiti, ti že bolezen odpira polje do vsih zaslug.

Ako bi Bog tvojih del potreboval, bi ti pač ne odrekal potrebne moči k temu. On zahteva poterpežljivost, ne darov; on ne pričakuje natezanj in potú udov, ampak vdanost tvoje volje.

Velike dela, ki jih želiš le ti izveršiti, so bolj po tvoji volji, kot po tem, kakor je Bogu dopadljivo. Kolikor je Božja volja svetejši od tvojih želj, toliko je tudi bolezen bolniku koristnejši od apostoljstva.

2. Kdor pozele drugim biti koristen, mora veliko pred na-se misliti; popred naj gorí ognjišče ljubezni v lastni hiši, preden želiš druge vnemati. (S. Ign. ravno tam.)

Pobožnost se ne dá živejšje oznanovati, kakor z zgledom; sej tudi ni boljšega razlaganja postav, kakor postavodajalca lastno djanje. Vsi, ki so to ravnanje vidili, bodo postave že razumeli in ne bodo potrebovali še razlaganja. Viditi mora človek, da se uči.

Predenj vojak more pozeleti zanesljivo zamahniti, se mora še le pri oroževanju navaditi. Slabo se uči člo-

vek med nevarnostmi, in prepozno mu pride kesanje, kdor preveč na-se zaupa.

Nevarnosti dušne so obilnejši in večji, kakor telesne nevarnosti. Kdor hoče druge oteti, potrebuje močnejšega varstva, da se sam ne ugonobi. Med spačenimi se ne spačiti, med kužnimi se ne okužiti, to ni lahka, vsakdanja umetnost.

Ljubezen je previdna in v vsem dobro vravnana, če je prava ljubezen; opazuje pred svoje lastne koristi, kakor koristnosti drugih, in tudi ne želi, da bi jo kdo v svetosti presegel. Zakaj ker nobeden ne more dati, česar sam nima, kako more kdo, ki je prazen na duhu, z njim hoteti napolniti druge?

3. V katerih hišah vedno soparen in nepremakljiv mir sreče kraljuje, če se tam ne vgnjezdijo pregrehe, je to kaj posebnega. (S. Ign. apud Bart. I. III. §. 36.)

Nič ni bolj nesrečnega kot vedna sreča. Zemlja, ki je noben plug ne preorje, nobena rovnica ne prebrahlja, ne obrodi nič kakor le divje zelišča: tako tudi dolga sreča zareja grehe in pomote; zakaj neprenehljivo posrečevanje omehkuži duha in omaje prizadevanje in ljubezen do čednosti.

Veliko več se jih je pogubilo po sladnosti in veselji, kakor pa po terpljenji; več po obilnosti, kakor po stradanji; po priliznjeni sreči več, kot po nesreči. Od zopernost se redi srečnost. Nikogar ni nesrečnega ceniti, kdor s svojo revšino zadovoljin živi.

Ko bi tedaj Bog z vedno srečnim vspehom vseh tvojih zadév tebi že tukaj hotel poplačevati tvoje zasluge, ter bi ti za tvojo prihodnost nič ne ostalo prejeti: kaj pa potlej? Če je kje kaka nesreča, je v resnici ta naj večji: biti brez upanja večne blaženosti.

Ako je prederzno, si dvoje nebesa upati; kdo se bo hotel tukaj dajati s cveticami venčati, ako se mora v večnosti ternov bati? Tukaj pripékaj, tukaj urezuj! Kdor nič ne terpi, bo terpel.

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. (Bogoskrunstva in njih prederznost. „Klosterska postava“.) V Levovu je bil undan 17letni realec Mozes Efik Bach zaradi žaljenja „katoliške in keršanske vere“ na šest tednov obsojen v ječo po § 122, ker je očitno in zopetno pred svojimi keršanskimi součenci bruhal naj strahovitiši bogokletstva in naj lisič-niši psovanja zoper keršansko bogočastje. (Če je judovski pod nosom še mokri zanikarnež žlobodral strahovite in lisičje bogokletja, katerih izrazov časniki ni povedal, je pa vprašanje, če je berbljal tako nemarno-ciniško naj večji bogoskrunstva, kakor ljubljanski „Tagblatt“ 15. prosinca 1876, kar so že drugi naši listi grajali in se čudili, da je kaj tako gnjusobnega dopušeno.) — Znamenite so besede, ki jih nateza „Vaterland“ iz ust nekega državnika o uni priliki, namreč: da je Evropa na naj glajši poti biti velika ječa. To pa še zlasti v oziru na Galicijo, v kateri predštév l. 1876 za ječe znaša 177.750 gl. več, kot za šolstvo. Bogokletnež je zmožen za vse pregrehe in hudobije, učilišča bogoskrunstva so torej učilišča hudodelstva ter posrednje napolnovavke jéč, pri nas v Avstriji pa še posebno spodkopovalke cesarstva.

Znani sovražnik vere in Avstrije, Mazzini, je rekel, da „moč za Avstrijo je njeno katoličanstvo, — da se tedaj Avstrija potare, se mora poprej razkatoličiti“. Kdo pa bolj pomaga k razkatoličenju Avstrije, kakor ravno taki gerdivci vere? Kakošne prehude reči zoper katoliško reč so se te leta slišale iz časnikov, iz šol (od

marsikterih učiteljev in učencev), iz vradnij, iz vstavoverskih skupšin, iz družb in kazin, iz zbornic; — in vender — kakošno je bilo pri tem obnašanje premnožih, katerim mora pred vsimi naj več mar biti za blagor Avstrije! Sramotivno je za nas, pravi „Vaterland“, da moramo od frajmarjarjev zvediti, da moč Avstrije je v njeni katoliški veri.

Kaj so storili cerkveni redovi? Ali niso vselej bili in so izmed naj zanesljivših in naj bolj patrijotških združb? In vender se sekira nastavlja na njih bitje. Po pravici je rekel Stremajer, da klosterske postave ne bo predložil cesarju v poterjenje.

Kako pogubljiva v resnici za samostane je tako imenovana klosterska postava, kaže njena osnova, iz ktere naj posnamemo le samo nekoliko točk.

Po § 1. je k vstanovi ali naselbi kacega reda potrebna postava državnega zbora. Ako tedaj škof pokliče par patrov v svojo škofijo pri zmiraj večem pomanjkanji duhovstva, mora v to državni zbor posebno postaviti skovati! Koliko je k temu časa potreba in še kako malo upanja za privoljenje pri sedanjem liberalizmu!

Po § 4. bi smeli v avstrijske samostane le avstrijski državljani sprejemati biti, le samo avstrijski državljani v Avstriji stanujoči bi smeli biti njih spredniki, in vsaka zveza z zunanjimi klosterskimi redovi bi bila prepovedana! — Hujšega se pač skorej za kloštre ne more misliti. Postali bi potem kloštri nekake indijske kaste, odločeni od svojih velikih prednikov ali generalov, ter so na zadnje kakor veje, odsekane od drevesa. To je pravi smertni mahljej po njih. Ako bi n. pr. kaka vlada v neverakih deželah dala tako postavo za katoliške samostanske misijonarje, bi se po pravici reklo, da je živec življenja prevezan ne le za samostane, ampak tudi za razširjanje sv. vere. Kako vse drugač se dela v družih stanovih! Tu se kličejo profesorji, umetniki, vradniki, celo ministri iz tujih dežel; le samo z naj zvestejšimi podložniki, s samostanci, bi se tako terdo delalo!?

Po §§ 9. in 10. bi se proti kakim nepokornim ali razuzdanim udom samostanom od države ne le nobena pomoč ne dajala, temuč še nekaka potuha, ker k izstopu takemu ni treba nič družega, kakor da se pri očitni svetni vradnji oglasi v ta namen, ker je vsaka zunanja disciplina prepovedana, in ker se k rabi disciplinarne oblasti od države samostanu nobena pomoč ne podeli.

§ 13. sega v naravno pravico, ki jo mora vsak človek imeti, namreč sprejemati darila, n. pr. čez 3000 gl.; tudi ko bi hotel kdo po večkrat, recimo skoz veliko lét, samostanu kaj dajati, bi ne smeli vsi zneski preseči 3000 gl. To velja tudi pri vstopu novih udov v samostane, ako bi imeli kaj seboj prinesiti; in po § 15. se čez 3000 gl. vredno posestvo ne za denar in ne zastonj ne smé samostanu pridobiti brez privoljenja ministra za bogočastje. Da v taci okolišinah samostani ne morejo šol, kolegij, sirotišnic in nobenih dobrotnih naprav zidati, nikakor nič izdatnega za človeštvo in zlasti za odrejo mladine storiti, to vsak vidi, kdor ni nalaš slép.

§ 21. daje vladnim organom priliko, da se lahko vedno v klošt. notranje zadeve vtikajo, redovnike nadlegajo, kaznujejo in tarejo, ker državni „kultus-vpravi“ je dan nadzor nad tem, da redovi svojega pravilnega delokroga ne prestopijo, to klostersko postavo spolnujejo, kakor tudi vse nadaljne ukaze, ki bodo dajani na njeni podlagi.

Da večina gospôške zbornice teh in tacihih zadév ni prevdarila, ne zapopadla, je tudi znamenje časa.

Iz Železnikov, 14. januarija. (*Nekoliko črtic o t. o. Klemenu Jelenec-u.* Dalje.) Rajni Jožef — po vatopu v samostan Klemen — Jelenec rodil se je 1. dan marca 1841 v Smoljevi, mali vasi kake pol ure nad Železniki, kamor se je bila mati po svojem zakonu odtod vselila. Kakih 7 tednov po tem, ko je bil dan starišem njihov prvorojenček Jože, kupili so si v Železnikih domačijo, in vzeli jo koj v last. Sinek Jože že koj prve leta svojega življenja ni bil nič kaj trdnega zdravja, kar se povzema lahko iz tega, ker do četrtega leta, ko je že prav razumljivo govoril, še ni mogel hoditi. Kakor mati pripoveduje in meni, je takrat sv. Frančišek Ksaverij, naš podružnični patron, storil nad malim fantkom nekaj čudež. Nesla ga je namreč mati neko nedeljo popoldan v sv. Frančiška cerkev, velevala mu, ker se drugač ni zamogel premikati, naj derza po ročicah okolj altolja in kliče sv. Frančiška na pomoč. Malo revače je storilo po ukazu materinem, in tako zaupno klicalo in prosilo na glas slovečega svetnika za dar zdravih in trdnih nog, da je bilo prav ginljivo viditi in slišati. Kmalu potem je fantek v resnici shodil — Perve šolske uke je prejemal v domači ljudski učilnici. Pri ne posebno dobrih zmožnostih učil se je vendar hvale vredno; posebno pa je bila npravnost njegova skoz in skoz tako odlična, da danes nekako s ponosom reči moremo: rajni Gregor Kemperle, Matevž Lotrič, o. Dominik Klobčič (ki je predlanskim umrl tudi v klicu svetosti v frančiškanskem samostanu na Kostanjevici poleg Gorice), in Jože-Klemen Jelenec bili so dragocena cvetka čvetero-deteljica, ki je poglala korenine svoje iz tal tukajšne ljudske šole. (Vsem štirim je bil učitelj verli rajni g. Jakob Demšar.) O sv. Mihaelu l. 1853 poslalo je več tukajšnjih staršev svoje sinove v bližnjo Škofjo loko v šolo, kjer je bil že marsikteremu mladenču položen temelj lepe prihodnosti. Skerbna mati in mali Jožek sta očeta zelo lepo prosila, naj tudi njega z drugimi tovariši vred v Loko v šolo pusti; ali oče se je bil temu terdo uperil, in fantek je ostal doma. Čez mesec potem otajalo se je vendar očetovo serce. Brez materine vednosti ukaže neko jutro priti šiviljam v hišo, da napraviti sinku potrebno perilo, in pelje ga sam za drugimi tovariši v Loko. Berž ko ne, govoril je očetu skriven glas na serce: ako bočeš kaj zasluženja imeti o zlati prihodnosti svojega prvorojenca, ne mudi se, ker bi utegnilo to skoraj prekasno biti. In res! Okoli vsih Svetnikov peljal je oče sinka v šolo, o pričetku adventa pa je fantek že prišel na perve, toda silno žalostne počitnice: — k pogrebu očetovemu namreč. Huda pljučnica upihnila je čvrstemu možu po malodnevni boleznici lučico življenja!

S tem nemilim prigodkom nastala je za našega dvanajstletnega Jožeta nova preskušnja. Mati — vdova s šesterimi otroci — zmed katerih je najmlajši ugledal luč sveta še le kake 3 tedne po moževi smerti — potrebovala je za mlado družinico váruha; tudi denarne okolišine niso ji bile kratkomalo sijajne; in tako je nameravala sama, pa svetovali so ji tudi drugi, naj Jožeta domá obderži. Ali za fantka bil bi to poleg zgube očetove nov hud udarec, ker je ves gorel za šolanje. Ves s solzami oblit je prosil mater, naj ga pusti nazaj v Loko; in ker so ji v to na moč prigovarjali in svetovali tudi tadanji tukajšni fajmošter, prepoštovani gosp. zlatomašnik Blaž Kersnik, ki so bili faranom resnično pravi, skerbni in previdni gospod oče — je dala mati fanta naprej v šolo.

Po doveršeni normalki je stopil Jože v ljubljansko gimnazijo, kjer se je pošteno trudil porabiti v dobro svoje ne ravno odlične zmožnosti. Trdnega zdravja v Ljubljani ni bil. Kot učenca četrte latinske šole položila ga je bila bolezen enkrat tako hudo, da so materi

pisali: ako hoče sina še živega viditi, naj nemudoma doli pride. Tudi domá na počitnicah je večkrat bolehal; vendar pa si ni dal rad pokoja, in nobeno domače delo mu ni bilo pretežavno, ali pa preslabo. Po skončani 4. latinski šoli je stopil po lastnem nagibu in po privolitvi materini v samostan. Bil sem taisti dan po opravih v Ljubljani, ko je odhajal v štajarski Nazaret v novicijat; spremil sem ga bil na kolodvor, in še zdaj ga v duhu vidim, kako se je veselil svojega prihodnjega samostanskega imena, katerega so mu bili že v Ljubljani naznanili. Večkrat mi je veselo ponovil: „Clemens“, t. j., „dobrotni“ bom! Nisva se na kolodvoru ločila, dokler ni zvonec v tretje zapel, ter ga odtegnil berzi blapon mojim očem. Poznejše enkrat mi je prav mikavno pripovedoval o svojem popotvanju proti Nazaretu skoz romantično Savinsko dolino, pa tudi pravil mi o veliki zadrégi, v kateri se je v neki gostilnici — menda v Mozirju — nahajal. Ker je namreč menil, da bo koj prvi večer dospel iz Ljubljane v Nazaret, se kot prihodnji menih z denarjem tudi ni bil obilno preskerbel, in le malo soldov je že imel, ko je moral prenočiti zunaj samostana. Prijazni gostilničarjevi so ga menda vprašali, kam da popotuje, in ker je po pravici povedal, so mu zelo stregli, dasiravno se je oziroma na svoje pičle finance tega na moč branil, in so mu tudi posebno lepo sobo odkazali za prenočišče. Z veliko skerbjo popraša naslednje jutro, koliko je dolžan, pa čul je prijazen odgovor: „Nič, prav nič niste dolžni“. In s temi tolažljivimi besedami je bil rešen hude stiske.

(Dalje sledi.)

Iz bohinske Bistrice, 11. prosenca 1876. Dopisnik iz Tominskega v „Danici“ števil. 1. ravnanje Tomincev z njih v snegu na poti čez Bačo v Bohinj opešanim tovaršem opravičuje. Naj častito vredništvo tudi v opravičenje mojega prvega poročila in v njem izrečene zasluzene pohvale Ravniških fantov naslednje verstice v svoj cenjeni list blagovoljno sprejme. (Obširni popis smo skrajšali, kakor smo bili tudi unega iz Tominskega, ter preosebne reči in opombe izpustili, kar ne gre v očitnost. Vr.)

Tominski dopisnik pravi, da so opešanega bili došli trije, ki so srove kože nesli, še le preko verh Bače. Reč pa je tako-le: Kože iz Kneža je za Miklavžev somenj do Podberda prinesel njih lastnik sam, in še dva druga, ki ji je bil za to najel. V družbi teh treh nosilcev je bil še četrta, ki je pa omrele nosil.

V vasi Podberdom, kjer so se ti štirje v gostilnici nekoliko odpočili, so našli tistega človeka, ki je bil pozneje opešal, ne pa, da bi ga bili še le došli preko verh Bače, ki je, kadar se nar ložej gre, čez uro od Podberda oddaljena. Podberdom so se tedaj uni štirje s tem človekom sošli in lastnik kož ga nagovori, naj bi mu čez Bačo v Bohinj kože nesel, ktere je do Podberda sam nosil, kar mu pa uni ne priterdi rekoč, da sam še le jutri misli v Bohinj iti, da si tam z rezanjem slame kaj prisluži. Ker ga pa le nagovarja in mu 1 gld. in vse preskerbljenje z živežem na Miklavžev dan obeta, se poslednjič udá, zadene za lastnika kože in jo odrinejo s Podberda proti verhu Bače. Bilo jih je sedaj s tem na novo najetim pét v družbi.

Na verhu Bače se jame najeti človek slabega čutiti in tožiti, da ne more kož več nositi ter prositi lastnika, naj jih sam nese; ker ga pa ta le sili, je onemogli človek primoran kože v sneg položiti in se brez bremena sam naprej prizadevati, kakor more. Nekoliko časa je zdaj po odloženem bremenu, ktero je potem lastnik sam opertal, res še šel naprej in tudi še nekoliko zadej pustil nosilce, ki ga pa kmalo vsega opešane, vendar pa še zavednega dotečejo. Čuteč veliko

«nemoglost jih prosi in jim prigozarja, povračilo njih škoda itd. obeta, naj bi eden kože odložil in njega k ljudem spravil; uni pa vender s kožami naprej gredó, kakor je pravil pozneje uni sam, ki je bil opešal.

Tominski dopisnik poroča, kakor da bi Ravenski fantje na prvo poročilo ne bili hiteli na pomoč, ampak še le potlej, ko so nosilci kož sami že na Ravne prišli in je Močnik jim 1 gld. za plačilo dal.

Reč je bila tako-le: Ko so šli še vsi skup, tedaj tudi poznejši opešanec ni bil še v snegu obležal, ampak po svoje si še naprej pomagal, sta jih dotekla dva človeka, katerih je bil eden iz Sorice, ki sta hitrejšo memo njih mogla iti, ker sta bila brez bremena. Tema dvema koj sploh naročé, naj povesta ne Ravnih, da naj jim pridejo kateri naproti, da jim bodo pomagali nositi; pa ne besedice nista zinila od tega, da bi bil kateri tako opešan, da bi bil zastran življenja v nevarnosti, — sej tega še tudi vedila in mislila nista, ker takrat, ko sta od unih naprej šla, je poznejši opešanec tudi še šel, in so lastnik in njegovi tovarši bolj za svoje bremena iz Raven pomoč naročili, kakor za tega reveža, kateri je bil še le potem, ko sta una dva že naprej odšla, popolnoma opešal in se v sneg ulegel.

Una dva naročilo res opravita na Ravnih, kjer se hitro trije fantje napravijo iti skazat naprošeno pomoč pri nošnji. Za to pomoč odmenjeni trije fantje se le toliko pomudé, da se dva, ker je bilo nedeljo večer, delovniško preoblečeta in tretji gre v neko hišo po nekoliko živeža, da bi ga za poterjenje nosilcev seboj vzeli, pa že, ko so vsi trije v Rožmanovi hiši za pot odpravljani, čutijo memo okna štiri popotne ljudi jo mahati. Hitro skoči eden iz hiše, zakliče, kdo da ste, in ko se razodenejo za tiste nosilce, ki so za pomoč naročili, in na vprašanje, če so vsi že tukaj povedó, da eden je gori ostal v snegu, in ko Ravniški fantje zvedó, da je že obležal v snegu, so si med seboj rekli: če je tako, moramo pa sani vzeti in pa rjuho, ne da bi bili le za krajcar plačila vprašali, ali le z besedico kaj zahtevali. M. jim je sam ob sebi dal tisti omenjeni goldinar, ki so ga sicer sprejeli, ktere ga pa nobeden prosil ni.

Po vsi pravici tedaj gre Ravniškim fantom v prvem dopisu izrečena hvala, ktera je s tem mojim dopisom še bolj razvidna storjena. Šli so fantje ob 9 zvečer iz Raven in so ga pripeljali o polnoči pred Rožmanovo hišo. V toplo hišo omerzlega ni kazalo prvi trenutek devati, dasiravno bi ga bili pri Rožmanu radi sprejeli; — vsi premočeni fantje so se naglo preoblekli, so privzeli še četrtega fanta in so omerznenca peljali na sanéh naprej na Bistrico, kjer so nemudno mu poskerbeli gosp. duhovna, da so ga v sv. olje djali, in ob enem tudi zdravnika, ki je fante še prav pohvalil, da ga niso ne na Ravnih ne na Bistrici v toplo hišo djali, ampak v veži imeli.

Sladko ime — Marija.

Imé mi tvoje, o Marija!
Tolaži žalostno sercé,
Nobene pesmi melodija
Tak mila ni, kot to ime.

Marija, moje tolažilo,
Ko žalost mi serce mučí;
Imé mi tvoje je zdravilo,
Ki dušne rane mi hladi.

Imé Marija sladko tvoje,
Je radost mojega sercá;
Ti upanje si duše moje,
Ker zame prosiš ti Boga.

Že se dvigujejo valovi,
Že straši mi vihar sercé;
Ti braniš silni da vetrovi
Čolniča mi ne zarobé.

Zdaj temna noč mi dušo straši,
Pohajajo mi že moči,
Sovražnik mene silno plaši;
Imé pa tvoje noč jasni.

Zato čolniček svoj sročujem,
Marija, tebi; vodi ga!
Brez tebe vedno omagujem,
Pogin mi žuga sred morja.

Imé mi tvoje bodi zarja,
Osvita temno naj nebo,
Premaga naj vso moč viharja,
Prežene strašno vso temo.

V zavetje ti me pelji srečno,
V deželo, ki unkraj morja
Prekrasna v prebivanje večno
Je potnikom pripravljena.

Imé Marija sladko tvoje
Naj usta moje govoré,
Ko sklepal bom življenje svoje,
Jenjuje biti mi serce.

M. St-va.

Žganje.

žganjica, rakija, vodka, kořalka, pálenka, šnops, vražja bérna, morivec pameti, požigavec hiš, zlodjev smrad, gerbančar lic, izjedavec mozga, očem prepira in boter poboja, preganjavec otrok iz domače hiše, začetnik vsih pregréh in nesréc itd.

Žganje in prepír
Nese naj hudír!

Mislim v nekterih spisih žganje „hvaliti“; zato pa lepo prosim, kdor vé kake zgodbe, dobre ali slabe, od žganja, naj mi jih hitro pošlje, da jih vtaknem v te popise.

„Če že to misliš, pa lepo povej, ne da bi precej v začetku ropotal ter ropotal.“

No, če je pa to ropotanje? Sem vender tako krotko povedal!

„Žganje in prepír“ sta brata, ker žganje podkuri prepír, da vstane kletvinja, pobóji in mnoge nesreče. Če pa kdo kaj boljega vé, naj sam pové.

Bil sem lani, ali je bilo predlanskim, v nekem kraju, kjer so se mi marsikteri otroci zdeli nekako bustasti, še bolj pa odrašeni. Kaj je bilo? Povedali so mi gosp. duhovni pastir, da tam vse pije tisto „špiritoso žganje“! Ni tedaj čudo, da so ljudje tako čudni, ki tako čudno pijačo pijejo! Namesto žganja naj bi rajši pili bistro Savo, pa bi bili vse drugač bistri in brihtni.

Prišla mi je uue dni v roke mala knjižica, ktero je spisal v češko-moravščini zdravnik, ki iz skušnje skazuje, kako škodljivo je žganje za telo in za dušo.*) Ako po tej knjižici posnamem nekatere nauke in jih prepletem z našimi domačimi zadevami, Slovencem to gotovo ne bo brez koristi.

Perva „hvala“ je ta, da blagi in pošteni ljudje so že davno želili, naj bi žganje bes odnesel. Mnogi, ki so narodom dobro želeli, spoznali so že davno,

*) „Kořalka, skaza tēla i duše“ v Znojmu 1845.

kako budi so nasledki žganjopivstva. Želeli so torej, naj bi se ljudje dobro podučili, naj bi se jim jasno povedalo, kako morivno in pogubno je nespremišljeno pitje žganja. Zato se je tudi na Kranjskem že davno bila osnovala bratovšina treznosti, zlasti zoper žganje, ki je marsikaj lepega sadu obrodila v Kranjski gori, na Dobrovi itd., kjer se je bila vstanovila. Škoda, da se ni razširila po deželi; marsiktera hiša bi ne bila šla na boben, marsikdo bi bil še na zemlji, ki je žganja napojen konec storil.

Kdor tedaj pozná potrebe ljudstva, komur je ležeče na sreči naše dežele in ji želi krepkega, zdravega, bistrega, pa tudi bolj premožnega prihodnjega zaroda: ta naj si prizadeva, da se pitje žganja odvráča! Tako so govorili blagi možje že poprej in to bodi priporočevano tudi zdaj.

Nekteri so zdaj v naj poslednjih časih iz „špirita“ narejano žganje jeli tako zlempati, kakor vóli in krave vodo! V vsaki vasi skoraj pa tudi vedó povedati marsiktero prebudo nesrečo, ki jo je žganje storilo. Velike zasluge bode imel toraj za ves naró, kdor kaj pripomore, da se naši ljudje žganja pričnejo odvajati, in kjer té napake še ni, obvaruje, da se ne prikrade. Navajeni pivec, ti pa saj to ubogaj, da ga boš vsaki pot napol manj izpil, kakor dozdej, dokler ne pride druga „Danica“, ki ti bo zopet kaj povedala. Če se mu pa vender na enkrat do čistega ustaviš, si junak, in tudi Bog nate ne bo pozabil.

Razgled po svetu.

Avstrijansko. Deželni zbori teržaški, goriški in isterski se snidejo 1. sušca.

Rimsko. Sv. Oče so 28. pros. izvolili 22 škofov. Med njimi je kanonik Wekert za Pasav, 2 za Francoško, 3 za Laško, 3 za Ameriko, 2 za Filipinske otoke, 11 za neverske kraje brez škofije ali „in partibus“.

Iz Jeruzalema. (Konec.) 3. avgusta je bila za umerlega avstrijskega cesarja Ferdinanda slovesna črna maša v cerkvi Božjega groba; pričujoč je bil general-konzul in njegovo osebstvo, Avstrijci in arabsko-katoliško prebivalstvo.

Cesar Ferdinand si je zlasti s tem pridobil veliko zasluženje za Sv. deželo, da je zopet dovolil očitno nabirati darove za misijon v Sv. deželi.

Franciškanski oče Ladislav Šneider iz gornje Šlezije, kjer je pred kakimi desetimi leti vstanovil cvetečo podružnico Božjega groba, je nedavno odšel v Sveto deželo.

Iz Jeruzalema piše 26. septembra 1875:

„Pridši v Sveto deželo čudil sem se naj bolj temu, da je tudi le-sem novošegna omika našla pot. Poslopje pri poslopju se zida na novo, zlasti pred mestom; vedno prihajajo popotniki (posebno judje) v veliki obilnosti, zato se pa tudi željno kupujejo zemljiša in je več dragina.

Včeraj smo imeli redko slovesnost v cerkvi Božjega groba; blagoslovili so se namreč trije lepi novi zvonovi katolicánov za cerkev Božjega groba. Že več kot 700 lét ni klenknil na cerkvi Božjega groba noben zvon. Komisarstvo v Benetkah si je postavilo častno nalogo, je dalo tri nove zvonove viliti, jih je sem spravilo (P. generalni komisar sam je prišel z njimi) ter dalo obesiti na kamnitem stolu verh majhne višine, kjer je bil pred nad samostanom očetov Božjega groba turški hlev; to mesto je avstrijski cesar Francišk Jožef pri svojem obiskovanji tukaj pridobil franciškánom. V sa-

boto proti večeru, ko smo obiskovali „Žalostno pot“ (Via dolorosa) in molili ravno pri zadnjih postajah v cerkvi Božjega groba, so bili zvonovi obešeni in so v pervič zapeli. Kmaló smo jih šli na višino ogledovat, in očetje franciškáni so bili kaj veseli veličastnega zvonila. Veliki zvon je visok čez en meter. Včeraj zjutraj ob sedmih so imeti preč. g. patrijarh v Božjem grobu veliko mašo in so potem slovesno blagoslovili zvonove. Višina je bila lepo ozaljšana s pogrinjali in cveticami, zvonovi polni vencev in trakov. Nad celo uro je terpelo opravilo (kerševanje zvonov) in potem so dolgo z njimi zvonili. Velikemu zvonu boter je bil o. generalni komisar iz Benedk, malemu pa o. generalni komisar Čilejski v južni Ameriki, ki ravno tukaj biva.

V Jafi sem obiskal zavod sester sv. Jožefa in veliki samostanski vert očetov franciškánov pred mestom: to je pravi raj vsega zdaj zrelega sadja. Prenočil sem v Ramli pri očetih. Tukaj v Jeruzalemu sem obiskal preč. g. patrijarha, g. Švarcer-ja, g. Gatt-a (pri Ecce-homo); o. Ratisbona ni bilo, je bil pri sv. Janezu. Bil sem na mestu, kjer je Gospod učil „očenaš“ moliti, na Oljski gori, v o. Bernardinovi hiši za dekle, v deškem vstavu sv. Petra ter v svetiših na Sijonu in v dolini Josafat. Povsod je viditi, da se je na bolje obrnilo v zadnjih 15 letih; vse je snažno, po altarjih dobri perti in lepoticja, ki spodobno kinčajo novo kuplo Božjega groba, posebno svetišče. Le arabako domače ljudstvo je še čisto v stari revšini, nečednosti, oterpnjeno za popoljšanje. Edina nada je mladež v vstavih, samo tam je zarija za boljšo prihodnjost.“

Iz pisma o. Ratisbona od 15. oktobra.

„Že en mesec je, odkar je oznanjeno sv. leto v Jeruzalemski škofiji in preč. gosp. patrijarh so za sv. mesto določili te-le cerkve: patrijarhalno, farno cerkev (San Salvador), svetišče „Ecce Homo“ in cerkev kerva-vega bičanja.

Vaak dan moji dečki gredó en dan na velik sprehod. 7. t. m. je bil sprehod ob enem romanje v Betlehem. Naj pred smo obiskali Don Belloni-ja in njegovo obilno družino (vstav za mladino pri Betlehemu). Vodja sirotišnice je svojim otrokom tudi dal prosto in vsi vkup smo se podali k jaslicam božjega Deteta, ter smo tam molili. Betlehemake ulice so se zavzele, viditi toliko mladih latinov — up prihodnjosti — v tako lepem redu memo iti. Vaak je bil ginjen in spodbujen, in priterdili so resničnemu napredku v Sv. deželi. Obiskavši jaslice smo se podali (v dolino) v Beitzahur — na pastirsko polje. Iz Jeruzalema smo bili vzeli osla seboj, ki je bil obložen z živežem. Don Belloni je dal prinesti, kar je bilo njegovim dečkom pripravljeno za južino; Don Morétain, dobri župnik v Breitzahuru, kteremu je bil nekaj dni poprej naš prihod naznanjen, si je bil pa naredil stroške za nas, ter je bilo veseli družbi dobro postreženo.

Sklep temu lepemu in dobremu dnevu je bil blagoslov z Najsvetejšim v začasni kapeli na novo prišlih karmelitaric. Med Betlehemom in Jeruzalemom smo obiskali pri prijaznem grofu Caboju, generalnem konzulu Avstrijskem, njegov še ne dodelani hospic johani-tarski.“

Cvet in sad zrele molitve.

Zahvale.

Št. 1. Preserčna zahvala naši ljubi Gospej! Zarad prehlajenja me je napadla huda bolezen. Prav slabo upanje mi je dajal skušeni zdravnik; skoraj je že obupal, da bi še kedaj ozdravela. V tej veliki sili začnejo

tri druge osebe — ker sama nisem bila več zmožna moliti — za me opravljati devetdnevno na čast „naše ljube Gospé presv. Serca“ s tem pristavkom, da se po „Danici“ naznani, ako mi Marija zdravje izprosi. In res, deveti dan se na bolje oberne, ter sem zdaj že popolnoma zdrava.

V Ljubljani 28. prosenca 1876.

Franca P.

Št. 2. Priserčno se očitno zahvalujem, kakor sem obljubila „Naši lj. Gospej presv. Serca“ za pridobljeno pomoč. Glava me je silno bolela. Več noči nisem nič spalala. Začela sem opravljati devetdnevno k časti Naše ljube Gospé presv. Serca, da bi mi ona pomoči in zdravja aposila. Ko sem končala svojo pobožnost, me je tudi glava nehala boleti ter sem vso noč spala. Glava je zdaj popolnoma zdrava.

V Sostrem 27. prosenca 1876.

Micka Vr.

Prošnje.

Št. 1. Mož v veliki duhovni nadlogi in v nevarnosti zastran časnih reči je od žene serčno priporočen v priprošnje naše ljube Gospé presv. Serca.

Št. 2. Nekdo v velikih britkostih se priporočuje udom v serčno molitev, da bi ga Bog na priprošnje Naše ljube Gospé kmali rešil iz stisk in nadlog.

Št. 3. Sestra L. priserčno prosi bratovščino „Naše ljube Gospé presv. Serca Jezusovega“, naj sprejme v svoje molitve njenega brata J. D., da se ozdravi iz nevarne bolezni, če je Božja volja.

Št. 4. Neki mladi ljudje, ki jih je strah Božji zapustil in so prehudo zabredli, se goreče priporočijo, da bi se na boljši pot obrnili in pogubljenju odšli.

Družbine zadeve.

(Lepo delo za sv. Cerkev.)

Veliko oseb se je zavezalo za sv. Cerkev in sv. Očeta, dokler se zmaga ne doseže, zmiraj tako-le opravljati. (Dalje.) Štev. 11. obljubi vsak teden enkrat litanije naše ljube Gospé presv. Serca; — 12. vsak teden litanije Jezusovega Serca in sv. Petra; — 13. vsak teden lavretanske litanije; — 14. vsak teden svetniške litanije; — 15. vsak teden „Češeni si Kraljica“; — 16. vsak teden litanije sv. Petra; — 17. vsak teden enkrat „Spomni se, naša ljuba Gospá“; — 18. vsak teden enkrat „Pod tvojo pomoč“; — 19. vsak teden enkrat „Molitev sv. Bernarda“; — 20. vsak teden litanije Kristusovega terpljenja. (Dalje nasl.)

Listek za raznoterosti.

Koledar za naslednji teden.

Svečan. — Februarij.

6. Nedelja V po svetih treh Kraljih. Evangelij: „Sovražin človek je vaejal ljulike med pšenico“. (Mat. 13, 25.) — Sv. Doroteja ali Rotija, dev. in sprič., je bila pod cesarjem Dioklecijanom pešana in ob glavo djana. — Sv. Amand, spozn., je bil v Rimu posvečen škof; zvolil pa si je bil Utreht za svoj škofijski sedež. Razširjal je sveto vero po Flandriji, ob Donovi in še celó po Koroškem. Sozidal je mnogo cerkvá in tri samostane. Svoje stare dni se je odpovedal škofovski službi in časti, ter se je umaknil v samostan v Elnonu. † 675, star 86 lét.

7. Ponedeljek. Sv. Romuald, opat. † 1027. — Sv. Rihard, kralj na Angleškem, oče svetega Vunibalda, Vilibalda in Valburge, je na potu v Rim pri Luki † 722. — Sv. Mojzes, saracén ali turk v Arabiji, se je bil pridružil pušavnikom in se pokristjanil. Na prošnjo Mavre, kraljice saracenov, pri cesarji Konstantinu Velikem, je bil zvoljen in posvečen za škofa. Mojzes škof je več del tega divjega ljudstva spreobernal k sveti keršanski veri. † v 4. stoletji.

8. Torek. Sv. Janez z Mate, spozn. † 1213. — Sv. Juvencij, spozn. in škof v Paviji ob času sv. Hermagora. — Sv. Peter, kardinal in škof albanski, iz reda sv. Benedikta, s priimkom „Gorečnik“, ker je brez škode šel skozi ogenj.

9. Sreda. Sv. Polona, dev. sprič. † 249. — Sv. Pavlin, spozn. in patrijarh oglejske škofije pri Gorici. — Sveta Primož in Donat, dijakona sprič. v Afriki, sta bila pred altarjem, ki sta ga kadila, od donatistov krivovercev umorjena.

Danes je šip ali polna luna ob 6. uri 44. m. zvečer.

10. Četertek. Sv. Školastika, devica, sestra sv. Benedikta. † 536. — Sv. Gvilielm ali Vilhelm, vojvoda v Akvitaniji na Francoskem. † 1156. Glej Danico lanskega leta. List 6.

Danes je dan 10 ur dolg.

11. Petek. Zveličani sedmeri ustanovniki reda služabnikov Marije Device ali servitov, leta 1234. — Sv. Teodora, žena cesarja Teofila, je njegovo divjaško naturo z vso potepušljivostjo prenašala in mečila; po njegovi smerti pa je bila vladarica. Teodora je popolnoma zaterla tisto krivično in brezbožno postavo poprejšnjih cesarjev, ki so zapovedali, da se morajo vse podobe Božje in svetnikov pokončati, in da se ne smejo v časti imeti. Od svojega lastnega sina preganjana se mu je v samostan umaknila. † 867.

12. Sabota. Sv. Evlalijsa, dev. in sprič. — Sv. Melecij, patrijarh v Antiohiji. Arijanci in katoličani so si ga bili izvolili; pa nekteri izmed katoličanov so ga zaverгли, ker so ga bili tudi krivoverci izvolili; krivoverci pa so ga pregnali iz dežele, ker so se bili z njim ogoljufali; mislili so namreč, da se derži njih krive vere. Pod cesarjem Teodozijem je bil ta razpor prejenjal, in Melecij si je z vso gorečnostjo prizadeval, rane v tem razporu cerkvi vsekane ozdravljati. † 381.

Leto.

Kteri mesec je imel 21 dni?

Prestopno leto, ki ima 1 dan več kakor pa navadno, je vsako četrto leto. Tistih 5 ur, 48 minut in 48 trenutkov, ki jih ima solčno leto več memo navadnega leta, pa v 4 letih ne znese 1 celi dan, ampak le 23 ur, 15 min. in 12 tren. Julij Cezar je torej v vsakih 4 letih 44 min. in 48 tren. preveč pridjal k letu. Tako je bil po Cezarovi štetvi v 129 letih, to je, v letu 82 po Kristusovem rojstvu, že en cel dan preveč. Dnevna in nočna enakost je po solčnem teku zmiraj 21. sušca; po uni pomoti pa je bila v 16. stoletji v navadni pratki ta enakost dneva in noči že 11. sušca. Tedaj je bilo že 10 dni naskriž.

Da bi se tedaj to zvravnalo, je papež Gregor XIII ukazal 10 dni izbrisati iz Julijeve pratike, da je tudi v navadnem letu bila enakost dneva in noči 21. sušca. To se je zgodilo l. 1582, takrat so od 4. vinotoka (oktobra) precej prestopili na 15. vinotoka, in mesec vinotok l. 1582 je imel samo 21 dni. Ker je pa po Gregorjevem koledarji nekoliko minut več, je tako vravnano, da v teku štirih stoletij odpadejo trije prestopni dnevi, in tako je navadno leto vravnano po solčnem.

Cerkveno leto.

Kdaj sije in greje solnce cerkvenega leta?

Kristus je solnce cerkvenega leta. To nebeško Solnce mora vernike razsvitljevati in ogrevati skozi vse leto, ne le spomladi in poleti, ampak tudi jeseni in pozimi. Jezusove nauke in zglede moramo nasledovati, če se hočemo zveličati. Sv. Cerkev iz tega namena vernikom ob nedeljah in praznikih v evangelijih pred oči stavi Jezusove nauke, življenje in djanje od njegovega rojstva do njegovega vnebohoda.

Kakšen čas cerkvenega leta imamo zdaj?

Zdaj imamo še zmajaj predpustni čas. 13. t. m. je „Septuagesima“ ali prva predpepelnična nedelja. Sv. Cerkev pri Božji službi to nedeljo začne že obhajati kakor pravi postni čas. Mašnik pride k altarcu v višnjevi cerkveni obleki. Takrat se neha med mašo glasiti „Gloria“ in „Alleluja“. Nekdaj namreč so post pogosto začeli že s to nedeljo, in Cerkev je ta spomin ohranila v Božji službi. To naj bi pomnili kristjani že o predpustnem času. Pregovor pravi: „Po dobri volji glava boli“. Pa še hujše je, če srce boli, veat peče. Sv. Avguštín pravi: „Nevérniki si v teh dnevih dajejo darove ljubezni, vi pa dajate milošinj v teh dnevih hudobije; uni vriskajo med popevkami ljubezni in veselja; vi pa se razveseljujete nad pridigo besede Božje; uni letajo v igrokaze, vi pa hitite v cerkve; uni se napajajo, vi pa bodite trezni“.

Pač res je to! Kolik vriš slišiš po gostilnicah, ko greš zvečer po mestu, in morebiti tudi po nekterih vaséh. Razejavci ne pomislijo, koliko revežev tisti čas prejoka lačnih v zimskem mrazu. Ako si že privošiš pošteno vedrilo, v katerem ne žališ Boga in bližnjega ne pohujšaš, pa nikar ne pozabi lačnega in prezebajočega reveža. Sv. Avguštín pravi: „vi pa dajate milošinj“.

Čebelarско društvo je imelo občni zbor 27. pros. Bili so izvoljeni častni udje: Milostni škof dr. Jan. Zl. Pogačar, minister kmetijstva grof Mansfeld, goriški čebelar pl. Pagliaruzzi. V odbor so voljeni: gosp. Jož. Jerič za predsednika; g. Fr. Sovan za podpredsednika; P. Salvator, dr. K. Ahačič in fajm. g. Jugovic za odbornike.

Iz Ogerskega (nam je ravno došel od našega gosp. dopisnika dopis o Deaku, ki ga pa moramo okrajšati, da glavna reč še prostor najde. Vr.) Fr. Deak, ki je 43 lët tako obilno delal za Madjarsko, je umerl 28. pros. Rojen l. 1803, je že l. 1833 stolični predsednik in ravno tistega leta državni poslanec. Bil je v pravem pomenu oče sedanje madjarske očetnjave, kakor je od l. 1867. Tisoči in tisoči torej žalujejo po njem.

Tudi katoličanom se oči s solzami zalivajo — še zlasti zato, ker se je bil ta mož zmotil zoper sv. Cerkev. Bil je Deak v svoji mladosti veren sin sv. Cerkve in si je v začetku svojega politiškega djanja pridobil serca vsih poštenih kristjanov. V 40. letu svojega djanja za domovino (l. 1873) pa ga je preslepil bliš slave, ki ga je obdajal; jël je preganjati sv. Cerkev, hotel je zakrament sv. zakona po ameriški šegi premeniti v zgolj posvetno zavezo.

To nam srce žali, tem bolj, ker ne slišimo nič, da bi bil v svoji zadnji uri popravil hude zmote, še tega ne vemo, če je prejel ss. zakramente ali ne? Bil je 22. pros. k sebi poklical g. Hijacinta Rónaj-a in mu rekel, da ga „njegovo srce zahteva“, pa vender je kristjanu bridko, kadar ne vidi očitnega poboljšanja pri takem, kateri je nekdaš s svojimi govori v zbornici očitno pohujšanje dajal vsi deželi.

(S pismom ob enem je prišla listnica od l. t. m. s pristavkom, da je Deak po g. H. R. v resnici prejel ss. zakramente za umirajočce. Vr.)

Bog mu bodi milostljiv, milostljiv pa tudi ogerskim kristjanom, ki od unega časa, kar je Deak doveršil svojo zmoto, oči in serca obračamo na družega moža, Pavla Szenjey-a. Bog daj, da ta junaški mož nas ne pelje v skušnjavo, temuče nas reši slepih liberalcev in zarotnih prostožidarjev za vselej.

Novejše naznanila kažejo na to, da liberalstvo in rudečkarstvo na Francoskem in Španjskem gre s svojimi vspehi rakovo pot. V volitvah na Francoskem so zmagali konservativci, in na Španjskem so alfonzisti povsod tepeni, kjer so bili napadli karliste, celo veliki vojskovod Quesada je bil po šesturni krvavi bitvi pri Villareal-u prisiljen se umakniti. — V Carigradu je avstrijski poročnik grof Zichy izročil od velikih vlad za kristjane na Turškem osnovane in Turku predložene zboljšanja, in turški minister zunanjstva je obljubil kmalo odgovoriti. Najberže bo Turčin obljubil zlate gradove, raja pa ostane raja. — V spodnji zbornici se je l. t. m. pričela obravnavati o neki zakonski postavi, po kateri bi zakon zgubil vsak značaj svetosti ter postal ločljiv. Katoliški govorniki so čversto zagovarjali cerkveno stališče zakona; en sam poslanec se je v ti seji poganjal za brezbožni zakon. — V ravno tej seji je bil poslanec Herman nasvetoval, da naj se zopet poskusi sprava s Čehi; predsednik pa mu je bil besedo vzel, ko je govoril o čeških pravicah, češ, ker to ni na dnevnem redu.

Iz Adrijanopela v Bulgariji je ravno došlo pismo preč. g. mis. prednika Tom. Brseska, ki pravi: „Veste da moja navada ni tožiti, zdaj pa moram povedati, da smo v silni zadregi: ako morete kaj storiti za nas, storite najprej ko je mogoče“ itd. (Dopis prihodnjič.)

Duhorske spremembe.

V Ljubljanski škofiji: Namesto ranjc. P. Klemenca je postal začasni kurat v deželni bolnišnici č. o. Angelik Hribar. — Č. g. Fr. Klemenec, vikar v Zagorji, je dobil duhovnijo Unsko, in vikarija je razpisana 29. grud. — Kerka je po smerti A. Pečarja razpisana 10. pros. Prošnje se ravna do slavnega c. kr. gozdnega in domenskega vodstva v Gorici. — Preč. g. Anton Mežnarec, mestni župnik in dekan Kranjski, je izvoljen škofijski komisar za veroznanstvo in verske vaje na ondotni realni spodnji gimnaziji. — Umerl je 27. pros. v Loki č. g. Andrej Potočnik, 89letni zlatomašnik ter fajm. v pokoju. Rojen je bil v Selcih 17. listop. 1786, posvečen 11. kim. 1814. R. I. P.

Pri škofijski duhovski sodniji so izvoljeni: 1. za sodnike pn. gospodje: inful. stoljni dekan Jož. Zupan; kan. Jož. Pavšler, kan. Fr. Ka. Kramar; čast. kan. dr. Leon Klofutar; čast. kan. dr. And. Čebašek; bogoslov. prof. dr. Jan. Semen; bogoslov. prof. And. Zamejic; vodnik alojzn. dr. Jan. Gogola; kn. šk. kancler Mart. Pogačar, in zač. bogoslov. prof. Jož. Smrekar. „Defensor matrimonii“: častni kan. dr. Mat. Leben. Tajnika čč. gg. škof kapl.: Žig. Bohinec in Jož. Erker.

Prosinodalni eksaminotorji so izvoljeni preč. gg.: stoljni dek. Jožef Zupan, kan. J. Volc, kan. P. Urh, kan. Mat. Meršol, kan. Miroslav pl. Premerstein, kan. dr. Henrik Pavker pl. Glanfeldski, prof. dr. J. Semen, prof. A. Zamejic, prof. Jož. Smrekar.

Darovi prihodnjič.